

EUROOPA ÜLEMKOGU

ET

NÕUKOGU PEASEKRETARIAAT

ARHIIVIDOKUMENDID

Euroopa Ülemkogu

50 aastat tippkohtumisi

DETSEMBER 2011

Märkus

Käesoleva brošüüri on koostanud nõukogu peasekretariaat ja see on mõeldud üksnes teavitamiseks.

Teavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta võib leida järgmistelt veebilehtedelt:
www.european-council.europa.eu
www.consilium.europa.eu

või pöördudes nõukogu peasekretariaadi avaliku teabe talituse poole aadressil:

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Tel +32 22815650
Faks +32 22814977
Veebileht: www.consilium.europa.eu/infopublic

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2012

ISBN 978-92-824-3487-1
doi:10.2860/6047

© Euroopa Liit, 2012
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (ECF)

50

Euroopa Ülemkogu

50 aastat tippkohtumisi

Sisukord

Eessõna	4
Sissejuhatus	5
Kõrgetasemelised kohtumised	6
Euroopa Ülemkogu algusajad	8
Euroopa Ülemkogu esimeses õiguses	10
<i>Ühtne Euroopa akt</i>	10
<i>Euroopa Liidu leping</i>	10
<i>Amsterdami ja Nice'i leping</i>	12
Euroopa Ülemkogust saab institutsioon	15
Euroopa Ülemkogu tippkohtumiste kronoloogia	17
Lisateave	23

Eessõna

Käesolevas brošüüris kirjeldatakse Euroopa Ülemkogu loomist ja ajalugu. Brošüür on koostatud täienduseks ajalooseeriasse kuuluvale plakatile (arhiiv): „Euroopa Ülemkogu – Euroopa Liidu juhtiv institutsioon”.

Võttes alguspunktiks 1961. aastal Pariisis toimunud esimese tippkohtumise, kirjeldatakse brošüüris Euroopa Ülemkogu toimimise, rolli ja volituste arengut kuni hetkeni, mil ülemkogust sai 2009. aastal Lissaboni lepinguga täieõiguslik institutsioon.

Brošüüri lõpus on kõigi alates 1961. aastast toimunud Euroopa Ülemkogu tippkohtumiste täielik loetelu.

Brošüür on mõeldud akadeemilistele ringkondadele ja kõigile neile, kes tunnevad huvi Euroopa integratsiooni ajaloo vastu.

Soovi korral võite saata meile oma märkused või soovitused e-posti teel aadressil dgf2.transparency@consilium.europa.eu.

50

Sissejuhatus

Euroopa Sõe- ja Terasühenduse kuue liikmesriigi riigipead ja valitsusjuhid kohtusid 19. ja 20. veebruaril 1957. aastal Pariisis Prantsusmaa peaministri Guy Mollet' kutsel, et leida lahendus tulevaste Rooma lepingute koostamisega seotud viimastele lahendamata küsimustele.

Pärast Rooma lepingute jõustumist käis president Charles de Gaulle välja kõrgetasemeliste kohtumiste korraldamise idee. Seejärel korraldas ta 1961. aasta veebruaris Pariisis Euroopa ühenduste kuue liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide esimese kõrgetasemelise kohtumise.

Alates sellest esimesest liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide kõrgetasemelisest kohtumisest on Euroopa Ülemkogu arenenud viiekümne aastaga järk-järgult juhusliku iseloomuga kohtumistest Euroopa Liidu institutsiooniks. Selle aastapäeva puhul anname lühiülevaate mainitud uue institutsiooni ajaloost, mis on algusest peale olnud liikmesriikide poolt nende integratsiooni vallas tehtud peamiste otsuste keskmes. See ajalugu kajastab kogu Euroopa Liidu ajalugu, liidu poliitikat, ambitsioone, kriise ja edusamme.

Kõrgetasemelised kohtumised

1961. aastal **Pariisis** kokku kutsutud esimese kõrgetasemelise kohtumise „[...] eesmärk oli uurida sobivaid vahendeid tihedama poliitilise koostöö sisseseadmiseks [...]”¹. Riigipeade ja valitsusjuhtide tasemel kohtumine võimaldas käsitleda olulisi teemasid, mida ei ole Pariisi ja Rooma lepingutega ette nähtud, näiteks teatavad aspektid suhetes kolmandate riikidega.

1961. aasta juulis toimunud **Bonni** kõrgetasemelisel kohtumisel käsitlesid kuue liikmesriigi juhid süvendatud poliitilise koostöö ideed ning teatasid, et „riigipead ja valitsusjuhid [...] on otsustanud [...] pidada korrapäraste ajavahemike järel kohtumisi, mille eesmärk on vahetada oma arvamusi, kooskõlastada poliitikat ja jõuda ühiste seisukohtadele, et aidata kaasa Euroopa poliitilise liidu tekkele [...]”².

Olukord võimaliku poliitilise liidu tekkimiseks oli sel perioodil siiski ebasoodne, kuna seda varjutasid eelkõige 1961. ja 1962. aasta „Fouchet”³ kavade läbikukkumine, 1963. ja 1967. aastal esimese laienemise osas tekkinud lahkavõtted ning 1965. ja 1966. aasta nn tühja tooli kriis, mille tõttu Prantsusmaa hoidus osalemast nõukogu istungitel ning selle organite koosolekutel.

Sellises õhkkonnas katkestasid riigipead ja valitsusjuhid kohtumised kuni 1967. aasta maini, mil **Rooma** kõrgetasemelisel kohtumisel tähistati ametlikult kümne aasta möödumist EMÜ ja Euratomi lepingute allkirjastamisest.

1 Kõrgetasemelise kohtumise pressiteade.

2 Kõrgetasemelise kohtumise ametlik kommünikee.

3 Christian Fouchet juhtis 1961. aasta veebruari Pariisi kõrgetasemelisel kohtumisel loodud komiteed, mille ülesanne oli uurida Euroopa koostööga seotud probleeme ning millele riigipead ja valitsusjuhid tegid 1961. aastal juulis toimunud Bonni kõrgetasemelisel kohtumisel ülesandeks „esitada neile ettepanekuid vahendite kohta, mis võimaldaksid nende rahvaste liidu võimalikult kiiresti seadusega põlistada” (ametlik kommünikee, Bonn, 18. juuli 1961).

1969. aastal **Haagis** toimunud kõrgetasemeline kohtumine, kus osales esmakordselt ka komisjon, võimaldas ühendusel oma tegevuse taaskäivitada. Tänu sellel kohtumisel tehtud otsustele sai eelkõige võimalikuks võtta vastu ühendusele omavahendite andmise otsus, algatada koostöö välispoliitika valdkonnas (esimese Davignoni raportiga algatatud Euroopa poliitiline koostöö) ning võtta ühendusse Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriik. Nende samude ühiseks nimetajaks sai „lõpuleviimine, süvendamine ja laienemine”. Kolme uut liikmesriiki kutsuti osalema 1972. aasta oktoobris Pariisi kõrgetasemelisel kohtumisel, kuigi ametlikult ühinesid need riigid alles 1973. aasta jaanuaris.

Tööistung, 9.-10. detsember 1974, Pariis

Euroopa Ülemkogu algusajad

Pärast **Kopenhaageni** kõrgetasemelist kohtumist (detsember 1973), mil nähakse ette tippkohtumiste pidamine igal korral, kui see on vajalik, loouakse 1974. aasta detsembris **Pariisis** president Valéry Giscard d'Estaing'i poolt korraldatud kõrgetasemelisel kohtumisel Euroopa Ülemkogu.

Ülemkogu loomise tingis „vajadus näha ette üldine lähenemisviis Euroopa ülesehitusega kaasnevatele siseprobleemidele ja Euroopa välistegevuses ette tulevatele probleemidele”⁴. Seega tehti Euroopa Ülemkogule ülesandeks olla poliitilise impulsi andjaks ühenduse ja poliitilise koostöö valdkonnas. Riigipead ja valitsusjuhid ning välisministrid kohtuvad edaspidi „kolm korda aastas ja iga kord, kui see on vajalik”⁵.

Ühisfoto, 10.-11. märts 1975, Dublin

4 Pariisi kõrgetasemelise kohtumise lõppkommünikee.

5 *Ibidem.*

Euroopa Ülemkogu kohtub esimest korda 1975. aasta märtsis **Dublinis**.

Kuigi Euroopa Ülemkogul puudus siis aluslepingutes õiguslik alus, kinnistus tema roll Euroopa ülesehituse edendamises 1980. aastatel, kui Euroopa seisab silmitsi takistustega eelarve ja põllumajanduse valdkonnas. 1984. aasta juunis **Fontainebleau's** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel õnnestub olukord lahendada, võttes nimetatud valdkondades vastu meetmete paketi. Lisaks sellele tegi ülemkogu ajutisele komiteele⁶ ülesandeks „esitada soovitusi Euroopa koostöö toimimise parandamiseks nii ühenduse kui ka poliitilise koostöö valdkonnas”⁷.

Nimetatud komitee aruannet arutati 1985. aasta juunis **Milanos** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel, kus häälteenamusega otsustati kutsuda kokku valitsustevaheline konverents, et vaadata läbi aluslepingud, eelkõige seoses ühenduse institutsioonide toimimise ja liikumisvabadusega, ning et koostada ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitlev tekst.

6 Dooge'i komitee, mida nimetatakse ka Spaak II komiteeks, viidates 1955. aasta Messina konverentsi resolutsiooniga loodud komiteele.

7 Euroopa Ülemkogu Fontainebleau' kohtumise järgdused, eesistujariigi järgdused.

Euroopa Ülemkogu esmases õiguses

Ühtne Euroopa akt

Valitsustevahelise konverentsi töö tulemused olid arutelude keskmes 1985. aasta detsembris **Luxembourgis** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel, millel saavutati poliitiline kokkulepe, mis avas tee ühtse Euroopa akti vastuvõtmiseks. Ühtne Euroopa akt, mis jõustus 1. juulil 1987, koondab ühte dokumenti ühenduse asutamislepingutesse tehtud muudatused ning välispoliitika valdkonnas tehtavat koostööd käsitleva teksti.

Ühtse Euroopa aktiga sai Euroopa Ülemkogu õigusliku aluse esmase õiguse aktis, kuna selles sätestatakse ülemkogu olemasolu ning määratletakse selle koosseis: „Euroopa Ülemkogu ühendab liikmesriikide riigipäid ja valitsusjuhte ning Euroopa Ühenduste Komisjoni presidenti. Neid abistavad välisministrid ja üks komisjoni liige. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku vähemalt kaks korda aastas.”

Kuigi ühtses Euroopa aktis ei täpsustata Euroopa Ülemkogu volitusi, aitab ülemkogu jätkuvalt kaasa Euroopa ülesehituse kõige olulisematele arengutele.

Ka majandus- ja rahaliidu loomise suunas liikumisel on määrav roll mitmel Euroopa Ülemkogu kohtumisel, nagu näiteks 1988. aasta juunis toimunud **Hannoveri** kohtumine.

Euroopa Liidu leping

1989. aasta detsembris **Strasbourgis** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel otsustati avada 1990. aasta detsembris majandus- ja rahaliitu käsitlev valitsustevaheline konverents. Seejärel kohtus Euroopa Ülemkogu 1990. aasta aprillis **Dublinis**, kus alustati ettevalmistustöid poliitilist liitu käsitlevaks valitsustevaheliseks konverentsiks. Mõlemad valitsustevahelised konverentsid avati 1990. aasta detsembris **Roomas** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise raames. 1991. aasta detsembris **Maastrichtis** jõudis Euroopa Ülemkogu kokkuleppele uue lepingu osas, millega koondati nimetatud kaks valdkonda ühte teksti.

Euroopa Liidu leping, mis allkirjastati 7. veebruaril 1992, jõustus 1. novembril 1993 ning sellega loodi Euroopa Liit, mis põhineb laienenud ühenduse sambal, millega nähakse ette

majandus- ja rahaliidu loomine, ning kahel uuel sambal: ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning koostöö justiits- ja siseküsimuste valdkonnas (JSK).

Lisaks sellele sätestati Euroopa Liidu lepinguga Euroopa Ülemkogu roll institutsioonidevahelistes suhetes. Kõnealuse lepinguga muudetakse ametlikuks tava, et Euroopa Ülemkogu kohtumist juhatab nõukogu eesistumist teostava liikmesriigi riigipea või valitsusjuht. Lisaks Euroopa Parlamendi volituste suurendamisele nähakse lepinguga ette, et Euroopa Ülemkogu esitab iga kohtumise järel parlamendile aruande ning kirjaliku aastaaruande liidu edusammude kohta.

Esimene Euroopa Ülemkogu kohtumine pärast ühtse Euroopa akti jõustumist, 4.-5. detsember 1987, Kopenhaagen.

Euroopa Liidu lepingus täpsustatakse esimest korda Euroopa Ülemkogu volitused: „Euroopa Ülemkogu annab liidule selle arenguks vajaliku tõuke ning määratleb arengu poliitilised üldsuunised.” Majanduspoliitika üldsuuniste määratlemine Euroopa Ülemkogu poolt on üks nimetatud rolli teostamise viis.

Amsterdami ja Nice'i leping

Pärast 1996. aasta märtsis **Torinos** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumist, millel anti valitsustevahelisele konverentsile volitused Euroopa Liidu leping läbi vaadata, said läbirääkimised uue hoo sama aasta oktoobris **Dublinis** toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise tulemusel. Viimaseid lahendamata küsimusi käsitleti 1997. aasta juunis **Amsterdams** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Seega sai lepingu allkirjastada 2. oktoobril 1997 ning see jõustus 1. mail 1999.

Amsterdami lepingus täpsustatakse Euroopa Ülemkogu pädevused ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas. „Euroopa Ülemkogu määratleb ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhimõtted ning üldsuunised, sealhulgas kaitsepoliitilise tähendusega küsimustes. [Euroopa Ülemkogu] teeb otsuseid ühisstrateegia kohta neis valdkondades, kus liikmesriikidel on tähtsad ühishuvid.” Sellega seoses tuleb märkida, et nimetatud valdkondades mängisid olulist rolli Euroopa Ülemkogu kohtumised **Pörschachis** (mitteametlik kohtumine, oktoober 1998), **Kölnis** (juuni 1999) ja **Helsingis** (detsember 1999).

Pärast Amsterdami lepingu jõustumist otsustati 1999. aasta oktoobris **Tamperes** toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralisel kohtumisel, mis oli pühendatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisele Euroopa Liidus, luua Euroopa ühine varjupaiga- ja rändepoliitika, avades sellega tee olulistele arengutele politseikoostöö ning õigusalase koostöö valdkonnas.

Ühisfoto, 23.-24. märts 2000, Lissabon

2000. aasta märtsis **Lissabonis** toimunud erakorralisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatakse Euroopa majanduse konkurentsivõime parandamise strateegia. Selleks nähakse strateegiaga ette kehtestada kõigil tasanditel uus avatud koordineerimise meetod, millega kaasneb Euroopa Ülemkogu suunava ja koordineeriva rolli tugevdamine, et tagada ühtsem strateegiline juhtimine ning edusammude tõhus järelevalve. Otsustati, et igal kevadel korraldatakse Euroopa Ülemkogu kohtumine, et jälgida selle küsimuse edasist arengut.

Alates 1999. aastast alustas Euroopa Ülemkogu reformiprotsessi, eelkõige seoses liidu laienemise eesmärgiga. Pärast neil teemadel peetud arutelusid Euroopa Ülemkogu **Helsingi** (detsember 1999), **Göteborgi** (juuni 2001) ja **Barcelona** (märts 2002) kohtumistel, väljendati ülemkogu kohtumisel 2002. aasta juunis **Sevillas** „heakskiitu mitmetele konkreetsetele meetmetele, mida kohaldatakse ilma aluslepinguid muutmata Euroopa Ülemkogu [...] ja nõukogu töökorralduse ja toimimise suhtes”⁸. Nimetatud meetmed käsitlesid Euroopa Ülemkogu töö ettevalmistamist, teostamist ja järelmeetmeid ning Euroopa Ülemkogu järeltöid.

26. veebruari 2001. aasta Nice'i lepingu lõppaktile lisatud deklaratsiooniga nr 22 nähakse ette, et: „alates aastast 2002 peetakse iga liikmesriigi eesistumisajal üks Euroopa Ülemkogu istung Brüsselis. Kui liit koosneb 18 liikmest, peetakse kõik Euroopa Ülemkogu istungid Brüsselis”. Leping sõlmiti 2000. aasta detsembris **Nice'is** toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel pärast neli päeva kestnud läbirääkimisi⁹.

Euroopa Ülemkogu poolt 2001. aasta detsembris vastu võetud **Laekeni** deklaratsiooniga nähakse ette Euroopa Tulevikukonveniendi kokkukutsumine. Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu, mille konvent esitas Euroopa Ülemkogu eesistujale 2003. aasta juunis, oli aluseks 2003. aasta oktoobris kokku kutsutud valitsustevahelise konverentsi tööle. Leping allkirjastati 29. oktoobril 2004.

Tingituna lepingu ratifitseerimise läbikukkumisest 2005. aastal võtsid riigipead ja valitsusjuhid **2005. aasta juunis** Luksemburgi eesistumisel **toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel**¹⁰ vastu deklaratsiooni, millega võeti endale ühe aasta pikkune järelemõtlemisaeg. Vas-

8 Euroopa Ülemkogu Sevilla kohtumine, juuni 2002, eesistujariigi järeltöid.

9 Praeguseni on Euroopa Ülemkogu Nice'i kohtumine ülemkogu ajaloo kõige pikem kohtumine.

10 2003. aasta juunis Thessaloníkis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine oli viimane väljaspool Brüsselit toimunud kohtumine. Kõiki järgnevaid kohtumisi eristatakse nende toimumise kuupäeva ja eesistujariigi, mitte toimumise koha järgi.

tuseks **2006. aasta juunis** Austria eesistumisel **toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisele** seati riigipeade ja valitsusjuhtide poolt Rooma lepingu 50. aastapäeva puhul vastu võetud Berliini deklaratsioonis eesmärk luua Euroopa Liidu jaoks uus ühine alus enne 2009. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi. **2007. aasta juunis** Saksamaa eesistumisel **toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel** lepidi kokku olemasolevate aluslepingute muutmiseks kokku kutsutava valitsustevahelise konverentsi mandaadis. Selle tulemusena koostatud leping allkirjastati 13. detsembril 2007 Lissabonis.

Euroopa Ülemkogu Sevilla kohtumine, 21. juuni 2002

Euroopa Ülemkogust saab institutsioon

Lissaboni leping, millega muudetakse olemasolevaid aluslepinguid, jõustus 1. detsembril 2009. Sellega nähakse ette, et Euroopa Ülemkogust saab institutsioon, mille tulemusena kehtivad tema suhtes kõik liidu institutsioonidele kohaldatavad sätted. Näiteks kui ülemkogu võtab vastu siduvaid õigusakte, peab ta järgima aluslepinguga ette nähtud õiguslikku alust ning nimetatud õigusaktide suhtes võib esitada hagi Euroopa Kohtule. Seoses tippkohtumiste mitteametliku iseloomu lõppemisega võttis Euroopa Ülemkogu uue institutsioonina Lissaboni lepingu jõustumise päeval vastu oma kodukorra¹¹.

Lepinguga nähakse Euroopa Ülemkogu jaoks lisaks ette alaline eesistumine ning eesistuja, kelle valivad ülemkogu liikmed kahe ja poole aasta pikkuseks ametiajaks, mida võib üks kord pikendada¹².

Alates Lissaboni lepingu jõustumisest teeb Euroopa Ülemkogu oma esimese valitud eesistuja Herman Van Rompuy juhtimisel kõik olulisemad otsused, mille liit teeb, et tulla toime sisemiste ja rahvusvaheliste probleemidega majanduse, finantskrisiside, rahanduse, varjupaiga ja rände, laienemise, arengukoostöö ning rahvusvaheliste suhete valdkondades. Seega on ülemkogul liidu arengus strateegiline roll, mis anti talle Euroopa Liidu lepinguga ja kinnitati Lissaboni lepinguga.

11 Vt ELT L 315, 2,12,2009, lk 51.

12 Liiduga 2004. ja 2007. aastal ühinenud riikide hulgast on üksnes Sloveenia ja Tšehhi Vabariigi riigipeal või valitsusjuhil olnud võimalus olla oma riigi esindajana Euroopa Ülemkogu eesistuja.

EUROOPA ÜLEMKOGU

EUROOPA LIIDU JUHTIV INSTITUTSIOON

2011

50 aastat tippkohtumisi: põhietapid

Justus Lipsiuse hoone: Euroopa Ülemkogu praegune asukoht

Pressikeskus Euroopa Ülemkogu kohtumise ajal

Euroopa Ülemkogust saab institutsioon

„[...] Euroopa Ülemkogu annab liidule selle arenguks vajaliku toetuse ning määratleb selle üldised poliitilised sihid ja prioriteetid. [...]“

Euroopa Ülemkogu koosneb liikmesriikide riigipeadest või valitsusjuhtidest koos ülemkogu eesistuja ja komisjoni presidendiga. [...]“ (Euroopa Liidu lepingu artikkel 15)

Eesistuja Herman Van Rompuy koos liidukantleri Angela Merkeliga, Euroopa Ülemkogu, Brüssel, 16.-17. detsember 2010

1. detsember 2009

Jõustub Lissaboni leping. Euroopa Ülemkogu saab institutsioon ja selle eesistuja valitakse ametisse kaheks ja pooleks aastaks

2009

Thessaloniki, 19.–20. juuni 2003

Euroopa Ülemkogu lohtub viimast korda eesistujariigis, praegu toimuvad kohtumised Brüsselis

Ühisfoto 19.–20. juunil 2003 Thessalonikis

1. november 1993

Euroopa Ülemkogu ülesanded määratakse kindlaks Euroopa Liidu lepingus (Maastrichti leping)

Esimene Euroopa Ülemkogu kohtumine pärast Maastrichti lepingu jõustumist 10.–11. detsembril 1993 Brüsselis

„Euroopa Ülemkogu annab liidule selle arenguks vajaliku toetuse ning määratleb selle üldised poliitilised sihid. [...]“ (Maastrichti lepingu artikkel D)

„[...] Euroopa Ülemkogu määratleb ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhimõtteid ja üldsuunised. [...]“ (Maastrichti lepingu artikkel J.8)

Euroopa Ülemkogu: Euroopa Liidu leping

1993

1. juuli 1987

Euroopa Ülemkogu sätestatakse ühtses Euroopa akts

Esimene Euroopa Ülemkogu kohtumine pärast ühtse Euroopa akti jõustumist 4.–5. detsembril 1987 Kopenhaagenis

Euroopa Ülemkogu: algus

„[...] Majandusliidu saavutamiseks oli kõigepealt tarvis naasta võimu juurde [...] ja alles seejärel hakata otsima viise täiuslikuma ja sügavama liidu loomiseks [...]“
Jean Monnet lõpetas oma memuaarid 1976. aastal Euroopa Ülemkogu pühendatud peatükiga.

Ühisfoto 10.–11. märtsil 1975 Dublins

Dublin, 10.–11. märts 1975

Euroopa Ülemkogu esimene kohtumine

1975

Paris, 9.–10. detsember 1974

Kopenhaagen, 14.–15. detsember 1973
naftakriis

Paris, 19.–20. oktoober 1972
Iirimaa, Taani ja Ühendkuningriigi osalemine

Haag, 1.–2. detsember 1969
poliitiline otsus esimese laienemise kohta

Rooma, 29.–30. mai 1967
10 aastat Rooma lepingut

Bonn, 18. juuli 1961

Paris, 10.–11. veebruar 1961

Tõistusting 9.–10. detsembril 1974 Parisis

Kantsler Konrad Adenauer tervitab president Charles de Gaulle'i Bonni tippkohtumisel, 18. juuli 1961

Kõrgetasemelised kohtumised

Paris, 9.–10. detsember 1974

„Tippkohtumised on surnud, elagu Euroopa Ülemkogu!“ (president Valéry Giscard d'Estaingi avaldus tippkohtumise lõppedes)

Bonn, 18. juuli 1961

„[...] riigipead ja valitsusjuhid on otsustanud: [...] pidada korrapärase ajavahemike järel kohtumisi, mille eesmärk on vahetada oma arvamusi, kooskõlastada poliitikat ja jõuda ühiste seisukohtadele, et aidata kaasa Euroopa poliitilise liidu tekkele [...]“ (tippkohtumise komisjoni kee)

Paris, 10.–11. veebruar 1961

„[...] Konverentsi eesmärk oli urida sobivaid vahendeid tihedama poliitilise koostöö sisseseadmiseks. [...]“ (tippkohtumise komisjoni kee)

© European Council / European Council

1961

www.european-council.europa.eu

Plakat pealkirjaga „Euroopa Ülemkogu, Euroopa Liidu juhtiv institutsioon“, mis avaldati Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumiste 50. aastapäeva puhul.

Euroopa Ülemkogu tippkohtumiste kronoloogia

Kõrgetasemelised kohtumised

- 10.-11. veebruar 1961, Pariis** (Quai d'Orsay), eesistuja Charles de GAULLE
- 18. juuli 1961, Bonn** (Godesberger Redoute), eesistuja Konrad ADENAUER
- 29.-30. mai 1967, Rooma** (Kapitoolium), eesistuja Aldo MORO
- 1.-2. detsember 1969, Haag** (Ridderzaal), eesistuja Piet de JONG
- 19.-20. oktoober 1972, Pariis** (Rahvusvaheliste Konverentside Keskus), eesistuja Barend BIESHEUVEL
- 14.-15. detsember 1973, Kopenhaagen** (Bella Center), eesistuja Anker JØRGENSEN
- 9.-10. detsember 1974, Pariis** (Quai d'Orsay), eesistuja Valéry GISCARD d'ESTAING

Euroopa Ülemkogu kohtumised

- 10.-11. märts 1975, Dublin** (Dublin Castle), eesistuja Liam COSGRAVE
- 16.-17. juuli 1975, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Aldo MORO
- 1.-2. detsember 1975, Rooma** (Palazzo Barberini), eesistuja Aldo MORO
- 1.-2. aprill 1976, Luxembourg** (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Gaston THORN
- 12.-13. juuli 1976, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Joop DEN UYL
- 29.-30. november 1976, Haag** (Ridderzaal), eesistuja Joop DEN UYL
- 25.-26. märts 1977, Rooma** (Palazzo Barberini), eesistuja James CALLAGHAN
- 29.-30. juuni 1977, London** (Lancaster House), eesistuja James CALLAGHAN
- 5.-6. detsember 1977, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Leo TINDEMANS
- 7.-8. aprill 1978, Kopenhaagen** (Christiansborg), eesistuja Anker JØRGENSEN
- 6.-7. juuli 1978, Bremen** (Rathaus), eesistuja Helmut SCHMIDT
- 4.-5. detsember 1978, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Helmut SCHMIDT
- 12.-13. märts 1979, Pariis** (Rahvusvaheliste Konverentside Keskus), eesistuja Valéry GISCARD d'ESTAING
- 21.-22. juuni 1979, Strasbourg** (Palais de l'Europe), eesistuja Valéry GISCARD d'ESTAING
- 29.-30. november 1979, Dublin** (Dublin Castle), eesistuja Jack LYNCH
- 27.-28. aprill 1980, Luxembourg** (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Francesco COSSIGA
- 12.-13. juuni 1980, Venezia** (Fondazione Cini), eesistuja Francesco COSSIGA
- 1.-2. detsember 1980, Luxembourg** (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Pierre WERNER
- 23.-24. märts 1981, Maastricht** (Stadhuis), eesistuja Dries VAN AGT

29.-30. juuni 1981, Luxembourg (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Dries VAN AGT
26.-27. november 1981, London (Lancaster House), eesistuja Margaret THATCHER
29.-30. märts 1982, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Wilfried MARTENS
28.-29. juuni 1982, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Wilfried MARTENS
3.-4. detsember 1982, Kopenhaagen (Eigtveds Pakhus), eesistuja Poul SCHLÜTER
21.-22. märts 1983, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Helmut KOHL
17.-19. juuni 1983, Stuttgart (Neues Schloss), eesistuja Helmut KOHL
4.-6. detsember 1983, Ateena (Zappion), eesistuja Andreas PAPANDREOU
19.-20. märts 1984, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja François MITTERRAND
25.-26. juuni 1984, Fontainebleau (Château de Fontainebleau), eesistuja François MITTERRAND
3.-4. detsember 1984, Dublin (Dublin Castle), eesistuja Garret FITZGERALD
29.-30. märts 1985, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Bettino CRAXI
28.-29. juuni 1985, Milano (Castello Sforzesco), eesistuja Bettino CRAXI
2.-3. detsember 1985, Luxembourg (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Jacques SANTER
26.-27. juuni 1986, Haag (Conferentiecentrum van het Ministerie van Buitenlandse Zaken),
 eesistuja Ruud LUBBERS
5.-6. detsember 1986, London (Queen Elizabeth II Conference Centre), eesistuja Margaret THATCHER
29.-30. juuni 1987, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Wilfried MARTENS
4.-5. detsember 1987, Kopenhaagen (Eigtveds Pakhus), eesistuja Poul SCHLÜTER
11.-12. veebruar 1988, Brüssel (Charlemagne'i hoone), eesistuja Helmut KOHL
27.-28. juuni 1988, Hannover (Hannover Messe), eesistuja Helmut KOHL
2.-3. detsember 1988, Rhodos (Palati tou Megalou Magistrou), eesistuja Andreas PAPANDREOU
26.-27. juuni 1989, Madrid (Palacio de Congresos de Madrid), eesistuja Felipe GONZÁLEZ
8.-9. detsember 1989, Strasbourg (Palais de la Musique et des Congrès), eesistuja François MITTERRAND
28. aprill 1990, Dublin (Dublin Castle), eesistuja Charles HAUGHEY
 (Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine)
25.-26. juuni 1990, Dublin (Dublin Castle), eesistuja Charles HAUGHEY
27.-28. oktoober 1990, Rooma (Palazzo Madama), eesistuja Giulio ANDREOTTI
14.-15. detsember 1990, Rooma (Montecitorio), eesistuja Giulio ANDREOTTI
8. aprill 1991, Luxembourg (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Jacques SANTER
 (Euroopa Ülemkogu mitteametlik kohtumine)
28.-29. juuni 1991, Luxembourg (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Jacques SANTER

- 9.-10. detsember 1991, Maastricht** (Provinciehuis), eesistuja Ruud LUBBERS
- 26.-27. juuni 1992, Lissabon** (Centro Cultural de Belém), eesistuja Aníbal CAVACO SILVA
- 16. oktoober 1992, Birmingham** (Birmingham ICC), eesistuja John MAJOR
(Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine)
- 11.-12. detsember 1992, Edinburgh** (Holyrood House), eesistuja John MAJOR
- 21.-22. 1993, Kopenhaagen** (Bella Center), eesistuja Poul Nyrup RASMUSSEN
- 29. oktoober 1993, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Jean-Luc DEHAENE
- 10.-11. detsember 1993, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Jean-Luc DEHAENE
- 24.-25. juuni 1994, Kérkyra** (Palaia Anaktora), eesistuja Andreas PAPANDREOU
- 15. juuli 1994, Brüssel** (Charlemagne'i hoone), eesistuja Helmut KOHL
- 9.-10. detsember 1994, Essen** (Messe Essen), eesistuja Helmut KOHL
- 26.-27. juuni 1995, Cannes** (Palais des festivals), eesistuja Jacques CHIRAC
- 22.-23. september 1995, Mallorca** (Hotel Formentor), eesistuja Felipe GONZÁLEZ
(Euroopa Ülemkogu mitteametlik kohtumine)
- 15.-16. detsember 1995, Madrid** (Palacio de Congresos de Madrid), eesistuja Felipe GONZÁLEZ
- 29. märts 1996, Torino** (Longotto), eesistuja Lamberto DINI
- 21.-22. juuni 1996, Firenze** (Fortezza da Basso/näituste keskus), eesistuja Romano PRODI
- 5. oktoober 1996, Dublin** (Dublin Castle), eesistuja John BRUTON
(Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine)
- 13.-14. detsember 1996, Dublin** (Dublin Castle), eesistuja John BRUTON
- 23. mai 1997, Noordwijk** (Grand Hotel Huis ter Duin), eesistuja Wim KOK
(Euroopa Ülemkogu mitteametlik kohtumine)
- 16.-17. juuni 1997, Amsterdam** (Nederlandsche Bank), eesistuja Wim KOK
- 20.-21. november 1997, Luxembourg** (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Jean-Claude JUNCKER
(Euroopa Ülemkogu erakorraline, tööhõivet käsitlev kohtumine)
- 12.-13. detsember 1997, Luxembourg** (Kirchbergi konverentsikeskus), eesistuja Jean-Claude JUNCKER
- 15.-16. juuni 1998, Cardiff** (City Hall), eesistuja Tony BLAIR
- 24.-25. oktoober 1998, Pörschach** (Parkhotel Pörschach), eesistuja Viktor KLIMA
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 11.-12. detsember 1998, Viin** (Hofburg), eesistuja Viktor KLIMA
- 26. veebruar 1999, Bonn** (Gästehaus der Bundesregierung auf dem Petersberg), eesistuja Gerhard SCHRÖDER
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)

- 24.-25. märts 1999, Berliin** (Hotel Intercontinental), eesistuja Gerhard SCHRÖDER
- 14. aprill 1999, Brüssel** (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Gerhard SCHRÖDER
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 3.-4. juuni 1999, Köln** (Der Gürzenich), eesistuja Gerhard SCHRÖDER
- 15.-16. oktoober 1999, Tampere** (Museokeskus Vapriikki), eesistuja Paavo LIPPONEN
- 10.-11. detsember 1999, Helsingi** (Helsinki Fair Centre), eesistuja Paavo LIPPONEN
- 23.-24. märts 2000, Lissabon** (Feira Internacional de Lisboa), eesistuja António GUTERRES
- 19.-20. juuni 2000, Santa Maria Da Feira** (Europarque Centro de Congressos), eesistuja António GUTERRES
- 13.-14. oktoober 2000, Biarritz** (Casino municipal de Biarritz), eesistuja Jacques CHIRAC
- 7.-11. detsember 2000, Nice** (Centre des Congrès Acropolis), eesistuja Jacques CHIRAC
- 23.-24. märts 2001, Stockholm** (Stockholm Mässan), eesistuja Göran PERSSON
- 15.-16. juuni 2001, Göteborg** (Svenska Mässan-Swedish Exhibition and Congress Centre), eesistuja Göran PERSSON
- 21. september 2001, Brüssel** (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Guy VERHOFSTADT
(Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine)
- 19. oktoober 2001, Gent** (Sint Pietersabdij), eesistuja Guy VERHOFSTADT
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 14.-15. detsember 2001, Brüssel** (Laekeni kuningaloss), eesistuja Guy VERHOFSTADT
- 15.-16. märts 2002, Barcelona** (Palau de Congressos de Catalunya), eesistuja José María AZNAR
- 21.-22. juuni 2002, Sevilla** (Palacio de Exposiciones y Congresos), eesistuja José María AZNAR
- 24.-25. oktoober 2002, Brüssel** (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Anders Fogh RASMUSSEN
- 12.-13. detsember 2002, Kopenhaagen** (Bella Center), eesistuja Anders Fogh RASMUSSEN
- 17. veebruar 2003, Brüssel** (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Costas SIMITIS
(Euroopa Ülemkogu riigipeade ja valitsusjuhtide erakorraline kohtumine)
- 20.-21. märts 2003, Brüssel** (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Costas SIMITIS
- 16. aprill 2003, Ateena** (Zappeion Hall), eesistuja Costas SIMITIS
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 19.-20. juuni 2003, Thessaloníki**¹³ (Porto Carras), eesistuja Costas SIMITIS
- 16.-17. oktoober 2003, Brüssel**¹⁴ (Justus Lipsiuse hoone), eesistuja Silvio BERLUSCONI

13 Viimane väljaspool Brüsselit toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine.

14 Euroopa Ülemkogu kohtumised toimuvad edaspidi eranditult Brüsselis Justus Lipsiuse hoones.

- 12.-13. detsember 2003**, eesistuja Silvio BERLUSCONI
- 25.-26. märts 2004**, eesistuja Bertie AHERN
- 17.-18. juuni 2004**, eesistuja Bertie AHERN
- 4.-5. november 2004**, eesistuja Jan Peter BALKENENDE
- 16.-17. detsember 2004**, eesistuja Jan Peter BALKENENDE
- 22.-23. märts 2005**, eesistuja Jean-Claude JUNCKER
- 16.-17. juuni 2005**, eesistuja Jean-Claude JUNCKER
- 15.-16. detsember 2005**, eesistuja Tony BLAIR
- 23.-24. märts 2006**, eesistuja Wolfgang SCHÜSSEL
- 15.-16. juuni 2006**, eesistuja Wolfgang SCHÜSSEL
- 14.-15. detsember 2006**, eesistuja Matti VANHANEN
- 8.-9. märts 2007**, eesistuja Angela MERKEL
- 21.-22. juuni 2007**, eesistuja Angela MERKEL
- 14. detsember 2007**, eesistuja José SÓCRATES
- 13.-14. märts 2008**, eesistuja Janez JANŠA
- 19.-20. juuni 2008**, eesistuja Janez JANŠA
- 1. september 2008**, eesistuja Nicolas SARKOZY
(Euroopa Ülemkogu erakorraline kohtumine)
- 15.-16. oktoober 2008**, eesistuja Nicolas SARKOZY
- 7. november 2008**, eesistuja Nicolas SARKOZY
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 10.-11. detsember 2008**, eesistuja Nicolas SARKOZY
- 1. märts 2009**, eesistuja Mirek TOPOLÁNEK
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 19.-20. märts 2009**, eesistuja Mirek TOPOLÁNEK
- 18.-19. juuni 2009**, eesistuja Jan FISCHER
- 17. september 2009**, eesistuja Fredrik REINFELDT
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)
- 29.-30. oktoober 2009**, eesistuja Fredrik REINFELDT
- 19. november 2009**, eesistuja Fredrik REINFELDT
(riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine)

Pärast Lissaboni lepingu jõustumist (1. detsember 2009)

10.-11. detsember 2009, eesistuja Fredrik REINFELDT, Euroopa Ülemkogu viimane kohtumine, mida juhatab nõukogu kuuekuulist eesistumist teostav eesistujariik

11. veebruar 2010, Brüssel (Solvay raamatukogu), eesistuja Herman VAN ROMPUY¹⁵
(Euroopa Ülemkogu mitteametlik kohtumine)

25.-26. märts 2010, Brüssel (Justus Lipsiuse hoone), Euroopa Ülemkogu esimene ametlik kohtumine, mille eesistuja on Herman VAN ROMPUY

15 Euroopa Ülemkogu esimene eesistuja, kes valiti ametisse 1. detsembril 2009 kahe ja poole aasta pikkuks ametiajaks; teda on võimalik üks kord tagasi valida (ELi lepingu artikli 15 lõige 5).

Lisateave

Veebis kättesaadavad väljaanded ja allikad

(kättesaadavad tasuta paberkandjal ja elektrooniliselt ELi ametlikes keeltes)

<http://www.consilium.europa.eu/publications>

Euroopa Ülemkogu järeldused

<http://www.european-council.europa.eu/council-meetings/conclusions>

Euroopa Ülemkogu pressiteated

<http://www.consilium.europa.eu/ec-pressreleases>

Euroopa Ülemkogu kodukord. Nõukogu kodukord, 2009, 46 lk

Euroopa Ülemkogu ja nõukogu. Kaks Euroopa heaks töötavat institutsiooni, 2010, 16 lk

Euroopa Ülemkogu 2010. aastal, 2011, 46 lk

Euroopa Ülemkogu ja nõukogu. Lühikäitevaade, 2010, 6 lk

Kust saada teavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta, 2010, 6 lk

Euroopa Ülemkogu – Euroopa Liidu juhtiv institutsioon, 2011, A1 formaadis plakat

Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, 2010, DVD (mitmekeelne)

Veebisaidid

Euroopa Ülemkogu: <http://www.european-council.europa.eu>

Eesistuja: <http://www.european-council.europa.eu/president>

Facebook

Eesistuja: <http://www.facebook.com/Hermanvanrompuy>

Twitter

Euroopa Ülemkogu: <http://twitter.com/EUCouncilPress>

Eesistuja: <http://twitter.com/euHvR>

Nõukogu peasekretariaat

Euroopa Ülemkogu: 50 aastat tippkohtumisi

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2012 – 23 lk – 17,6 × 25 cm

ISBN 978-92-824-3487-1

doi:10.2860/6047

KUST SAAB ELi VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt <http://ec.europa.eu> või saates faksi numbrile +352 292942758.

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

EUROOPA ÜLEMKOGU

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel +32 228-16111

www.european-council.europa.eu

Väljaannete talitus

doi:10.2860/6047

9 789282 434871